

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazet'a ese de 2 ori: Mercuria si Duminea, Fôia, candu concedu ajutôriile. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/2 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu séu 3 galbini mon. sunatôria.

Brasiovu 4 Novembre 23 Oct. 1868.

Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 6 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de facare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA. Transilvania.

Nr. 1318—1868.

Pré Stimata Domnele!

Fericitul mitropolitu Alecsandru Steroa Siolutiu in literale fundationali dte. 23 Aprile 1861 §§ 1, 2 s. a. s. a. prescrie: cá bonorele, cari constituiescu fundatiunea sa, facuta pentru ajutorarea veduveloru preutese, si a tenerimei scolastice romane greco-catolice din archidiecea Alb'a Iulia, se se administre, si pertracteze de catra mitropolitulu Albei Iuliei cu presbiteriulu séu capitulu seu, si totudéun'a dupa consiliulu barbatiloru illustri greco-catolici; ér' in § 7 statorese; cá pentru mai mare, si perpetua asigurare a averei fundationali se se cumpere bunure nemisoatôria, statatôria mai vertosu din agri, fenatia s. a.

Dreptu aceea aflanduse acum de vendutu unu bunu nobilitare la Drasiovu in cottulu Albei de diosu, a remasitieloru contelui Iosifu Lazar, — invecinatu bunului deja fundationale Alecsandru St. Siolutianu dela Sprigu — carele (bunu) acestu capitulu 'lu crede de fórte mare folosu pentru premis'a fundatiune Siolutiana, dara cumpararea lui fiindu impreunata si cu unele grautati insemnate, acest'asi capitulu in *siedinti'a sa extraordinaria, de astadi a decisa*: dupa tienorea precitateloru litere fundationali a consiliá in acést'a afacere grave si pre illustrii barbati civili nationali de confesiunea greco-catolica.

Pentru aceea in conformitatea acestei decisiuni cu convenita onóre ve invita si pre Pré Stimata Dvóstra la una consultare, tienenda in prediulu obiectu aici in Blasiu la 2 Nov. st. n. 1868 inainte de amédi pre la 9 óre.

Intr'altele, pre lunga onorifica recercare, cá se binevoliti a ne inunoscientiá, déca ne veti onorá cu pretios'a-ve presentia? cu tótá stim'a suutemu.

In Blasiu 11 Oct. 1868.

Capitulu mitropolit. gr. cat.
Basiliu Rátz m. p.
prepositu capitulare.

Revista diurnallistica.

Diurnalulu umoristicu „GUR'A SATULUI” publicu in traducere din diurnalulu ungrescu officiosu

ENCICLICA EP. PAPP SZILÁGYI

adresata catra preotimea din Satmaru sub Nr. 726 a. c. desfatinduo, cá se nu se amestece in politic'a nationale cu subscrierile. — Ea suna asia:

„Iubitiloru frati si fi in Christosu!

Cetindu noi in Nr. 134 alu „Federatiune” dela 24 Sept. a. c., cumca mai multi preuti din comitatulu Satmarelui s'au alaturatu la prononciamentulu din Blasiu, chiaru in contra asteptarei nóstre, — presupunendu, ca preotimea nóstra culta posiede nescari principia sanetóse, si prin urmare in situatiunea presenta va dovedí o astfelu de tienuta, carea nu numai pe d'ens'a si dieces'a nu o va compromite, ci prin constantia ei — si prin implinirea detorintei sale civile cu seriositate conveniente misiunii ei preutiesoi, cu carea totudéun'a trebuie se straluceasca inaintea poporului, va meritá reconoscintia; — deci cá se astringu pe preutime — conformu responsabilitatii, ce amu facia cu tronulu si guvernulu — a respectá vointi'a Maiestatei Sale, legile sanotunate prin regele incoronatu si intarite prin juramentulu regescu, precum si

a o indemná la o credintia patriotica, carea este virtutea, dela carea depinde sórtea nóstra pamentésca: sum silitu a dechiará, cumca fapt'a preutiloru nostri din cottulu Satmare, nu se poté aprobá; pentruoa aceea destepta in compatriotii nostri suspitiune de nepatriotismu, éra facia eu noi o neincredere, din carea cauza nu potemu sperá vr'o legatura a iubirei, ce este de lipsa pentru a poté traf dimpreuna cu ei in pace si linisce, éra in timpu viforosi, a poté sustiené increderea spre o aperare comune, prin carea virtute amu incungiatu pana acuma multu reu si amu mantuitu poporulu de miseria si periolu.

Maiestatea Sa, astrinsu de impregiurari, — dupa ce s'au faoutu mai multe incercari pentru consolidarea imperiului — s'a resolutu la legal'a lui organizare de acuma. — Vointi'a Maiestatei a fostu totudéun'a si vointi'a credintiosiloru sei romani, acést'a trebuie se fia totudéun'a spreziunea caracterului romanescu. Maiestatea a juratu pe legea, carea unesco Ardélulu cu Ungari'a, asia dara, tóte agitarile in contra acesteia, suntu insedaru, ca-ci uniunea Ardélului cu Ungari'a, — adica, cá acel'a se nu posieda o legelatiune independinte, oi comuna cu ceea a Ungariei si cá se se guverneze prin unu ministeriu centralu — este o concesione peouliaria a Maiestatei Sale, cá Ungari'a se particepsa la greutatile comune ale imperiului, dupa proportiune. Acést'a este situatiunea factica si adeverata din presente, acést'a o recunoscun si esaii, precum arata confluosulu loru celu mai deaprópe. Inse aplicarea legei de uniune este rezervata legelatiunei Ungariei, si cine nu doresce, ca aceea se se intemple si spre indestulirea romaniloru ardeleni? Membrii dietei respective voru avé detorinti'a a conlucrá pentru ajungerea acestui scopu.

Dumnediu ne-a asediatu pre noi pe acestu pamentu, care l'amu udatu cu lacrimile si sangele nostru dimpreuna cu ceilalti compatrioti ai nostri, acést'a este patri'a nóstra, in carea vomu traf si morí, si potemu fi fericiiti, cá altii in alte tiere, déca vomu fi credintiosi supusi ai Maiestatei Sale, si ascultatori si guvernului, déca nu ne vomu lasá a fi intrecuti in zelulu nostru patriotiu. Acést'a este intieptiunea adeverata acum si totudéun'a, de acést'a ve tieneti, si nu ve lasati a fi sedusi de diurnale si de unii ómeni esaltati, de cari se afla la tóte soirurile de ómeni si de cari nu lipseacu nici la noi. Cu deosebire ve recumendu fratiloru, cá se remaneti la misiunea vóstra preutiesca; ca-ci numai asia ve veti poté implini oredinti'a vóstra facia cu natiunea, déca veti semená intre poporu religiositate si moralitate. Astfelu va cresce in natiune poterea morala, carea da viétia natiunei. Sórtea natiuniloru este in man'a lui Ddieu, lui trebuie se ve rogati ferbinte, cá se potemu fi fericiiti. —

Oradea mare 28 Sept. 1868.

Alu vostru de binevoitoriu parinte
Iosfu Papp-Szilágyi m. p.
episcopu diecesanu.

Cuprinsulu acestei enciclice a avutu resunetu si echo aplaudatoriu prin diurnalele maghiare, care nu potu destulu recomanda romaniloru astfelu de politica croita pe strun'loru. Altfeliu de resunetu produse inse acést'a circularia intre romanime, cu deosebire intre cei de suptu dieces'a marelui Aparatoriu; anumitu Satmareni mai multi preoti si mireni respingu cu mare mirare piticesculu oraculu de susu cá unu ce, care sta cu totulu in contrastulu celu mai aprigu cu opiniunea publica a romaniloru, din motivulu, ca precum s'a luptatu preotimea maghiara cu primatele in frunte pentru dreptu, mestecanduse in politica pana in gutu, cu atatu mai vertosu se cuvine dreptulu de a-si apara drepturile si interesele nationali politice preoti-

mei romane, care cá familista pe langa biserica are celu mai imperativu interesu a conduce poporulu si in politica, luminandulu intru apararea drepturiloru sale politice nationale, pentru care facta aru merita sprijinu si intempinare, ér' nu desfatûri dela amesteou in sfer'a politica si tooma dela aperarea dreptului de egala indreptatire, care e principiulu statului. —

Totu in „Federatiunea” Nr. 152 se dechiaru si vorbesce intr'o corespondintia „din muntii Bihorului” unu Pelerinu intre altele asia:

„Noi cunoscundu vanitatea S. Sale, a carei fama s'au respanditu inoa din timpii si vorbele nemoritoriului Vulcanu, candu 'lu vedíu pe tenerulu Szilágyi la oglinda cu crucea eppesca in grumadi, de locu amu cugetatu, cata bucuria va avé acestu santu parinte, candu se va vedé laudatu intr'o fôia de si provinciale, ca-ci de unele cá aceste pré arare ori se impartasiesce S. Sa — dar' apoi candu va audi „echo”-ulu in fôiele de Pest'a, pare ca nu'lu va cuprinde pielea! 'lu vedu cum viséza, ma nu viséza, ci cum tiene in mana titulu de „Escelintia”, carea pentru d'ensulu e unu ce egalu cu „raiulu”. Spre acestu scopu si-au si asterntu calea, ca-ci abia esi enciclic'a de sub tipariu in sute de ecsemplarie, de locu alergá in Pest'a, si par' ca vedu, cum le impartiesce acele pela locurile cuviintóse! Sic itur ad astra! Dar' pe langa tóta partea ridiculósá a lucrului 'mi suveni intrebarrea: „unu omu, carele e maturu, si carele cu vreo cativa ani dise in Blasiu, ca elu e nepotulu lui Maioru si ca „natiunea nu se va insiela in d'ensulu”; unu omu dicu cá acest'a, cum poté devení la atat'a neconsecintia politico-morala, catu a posteriori, dupa ce natiunea intréga s'au declarat in privinti'a politice sale conducátore, elu vine si da peptu cu geniulu timpului, neaducundu'si aminte, ca „opinionum comenta delet dies naturaeque iudicia confirmat.”

Chiaru me cuprinse un'a superare candu cugetai, ca nisce barbati, cari cuprindu pusetiuni inalte la romani, nu potu invetiá, déca nu dela ei sei, incai dela straini, (pe cari i stima mai tare) pentru ecsemplu dela unu Haynald, carele pentru statornici'a convingerei sale politice au suferitu a perde inca si grati'a Maiestatei Sale, si a devení espatriatu. . . .

Deci cugetai intru mine, voiu face unu rotofolu pe la romanii din Orade, se me potu informá mai de aprópe despre impregiurarile parintelui eppu. La intrebarile mele: Cu cine se sfatuesce Cuvio'si'a Sa, cu cine conferesce planurile sale, prin ce cercuri se intórce, si cine i suntu intimi? Ce oredu politicu are . . . e romanu adeveratu, si ce'i e caracteristic'a? capetau mai multe respunsuri, din cari mi-amu insemnatu urmatóriile in forma de estrasu: „Dnul”, nu ve mirati de parintele eppu, ca-ci elu nu'si bate capulu cu politic'a, pe langa tóte ca tienú o cuventare memorabile in cas'a de susu, candu vorbí de fraimaureri; elu sorie la catechise, pentru cei dincolo de Carpati si prin Laureatulu (!) seu tramite predicatiuni la bulgari, ca-ci vedi, romanii lui de pe aicea suntu prea preocupati, si n'au lipsa de aceste. Siede tóta dia' inchisu acasa, nu merge la nime, inse nici pe elu nu'lu pré infestéza altii; elu vede lumea intréga, candu prandiesce cu canonicii sei; de altele n'are lipsa; inse e omulu momentului, 'lu poti insuflati pana la sabia, si 'lu poti descuragiá pana la pamentu, de aci vedi apoi ca cate odata da cu bard'a in luna; déca din intemplanse se afla cu romani, dice ca „elu e fiulu Romei, ca Traianu l'au adusu in bracie pana la Pociu*”), deci sufletulu seu este romanu”; candu e cu unguri mai respectati, dice,

* Noi scimu dupa date autentice, ca S. S. nu s'au nascutu la Pociu, ci la Tarcia in comit. Satmarelui. —
Red. „Feder.”

mi magyarok" (póte ca întielege prin complexu) etc. Inse 'mi insemnai cuvintele următorie: „Dnulu Iosifu Papp Szilágyi in 1849 legá sábi'a prim'a data in contra natiunii, si vedemu ca acuma e episcopu; Dnulu Papp Szilágyi Iosifu in 1868 léga sábi'a moralmente a dóu'a óra in contra natiunii sale, ce va castigá dupa acésta, va aratá viitoriulu, carele dóra nu e departe.” — **Pelerin u.**

Diurnalele maghiare „Magy. Polgár” etc. adresanduse catra romani mana pe romani cá la fontan'a întieptiunii politice, la acést'a enciclica, despre care va judeca istori'a natiunii judeciulu celu dreptu. —

Diurnalele maghiare si cele germane reimpróspeta soirea din vecinatate despre catastrof'a intemplantata intre secuii din Kézdi-Osiorheiu si vighilie de granitia ale Romaniei, dicuendo, ca regimulu Romaniei a ordinatu acum 160 fetiori la granitia, pentrucá se recladáca edificulu de paz'a granitii, celu demolira secuii, din motivu, ca ar' fi fostu claditu pe pamentulu loru, si cumca acesti fetiori ar' fi capatatu ordine a întrebuintia arm'a in contra vecarui secuiu, ce s'aru apropia cu prepusu dusmanu. Mai incolo, cumca romanii si aru fi castigatu fotografi'a acelu secuiu, care a fostu conducatorulu la demolirea casei si vreau alu lua prinsu. — Unde domina puterea civilizatiunii cu principiulu dreptatii si alu adeverului, acolo nici o diferentia nu póte fi, care se nu se póta aplanu pe cale amicabile. —

Cestiune romana in Ungari'a.

„Nene Temesv. Ztg.” in Nr. 221 aduce sub titlulu acesta unu extractu din „L'Etoile d'Orient” inca din Nr. 8 in cuprinsulu urmatoriu: „In Ungari'a ecista unu numeru mare de romani. Transilvanii, cari cea mai mare parte suntu romani se plangu in contra incercarilor de magiarizare ale regimulu pestanu. Regimulu ungurescu facia cu noi inca simtiescu o asemenea neliniescu cá inainte de acést'a Austri'a facia cu Piemontulu. In Pest'a se acitia traditiunile de cucuire si ceru întregitatea corónei St. Stefanu fara ale paa de nationalitati. In Bucurescu se radimá ómenii numai pe principiulu nationalitatiloru, si romanii cergeta despre acést'a cá si francesii si italianii. Pentu ambele acestea tieri vecinasiu in prim'a linia, si pentu pacea Europei in lini'a a dóna e necesariu, cá se se impedece orice conflictu intre Ungari'a si Romani'a. De aceea regimulu din Pest'a trebue se se feréscu de vatamarea dactiniloru si intereselor loru, se nu le puna pedee, fia acelea de natura nationala ori politica. Causale romano-ungurescu („Les affaires Hongro-Roumaines”) suntu pentu noi de fórtu mare interesu.” „Prim'a armate a Romaniei neliniescu pe cei ce tienu, ca ocuparea pamentulu Romaniei e unu ce usioru. Se dice, ca cont. Andrássy tiene, ca tóta Romani'a o are in buzunariu.”

Aici pune „N. T. Ztg.” semn. (?) „In Pest'a ar vedé ómenii bucurosi Germani'a unita, pentu ca atunci, asia credu, ca Europ'a si va da consimtiementulu, cá provinoiile dela Dunare, inainte de tóte Romani'a, se se aneeseze la corón'a Ungariei. Pentu aceea cu Ardélulu nici ca dau a se gena.” Apoi inchisiau batendu'si jocu de Romani'a asia: „Tubulu Gregorianu din Pet.sburgu face servituriu minunate, ca elu ajunge pana la Bucurescu si cá echo alu lui Brateanu resuna prin tóta lumea. „Romanulu” ambla cu asemeni fanfaronade si provóca pe toti romanii la colecte de bani spre a cumpara arme pentu scopuri mari nationali.” Articulu e precedatu de opiniunea redatoriului, „ca Romani'a vrea cu orice pretiu a incepe o cestiune romana in Ungari'a.”

Tocma cetimu in acelasi diurnalu francescu din 17 Oct. unu memorialu alu romaniloru, asternutu catra puterile protectórie in cestiunea apararei intereselor nationaliloru adresatu catra imperatulu Napoleonu III., despre care vomu refera de alta data. —

Congresulu bisericescu romanu gr. or. in Sibiu.

Dupa cetirea protocolulu dlu dep. Pascariu luandu cuventulu face observare, ca inprotocolu se dice, ca la § 7, alineu 6; s'a decisu, cumca se se deabata asupra principiulu alegeriloru directe si indirecte, si in arma s'aru facutu si vo-

tare, ceea ce nu aru fi asia, ca-oi eri s'aru fi votatu numai asupra unei propuneri formulate si proiectate de dlu dep. Dr. Mocioni; ca adica se se lasé afara cuvintele; „representantiloru pentu alegere”, dar' nu s'aru fi votatu asupra principiulu alegerii directe.

Observarea acést'a da ansa la o discussiune mai îndelungata, la care luara parte dd. deput. Dr. Maniu, Babesiu, Ioanovicu, Branu de Lemeny, Cosm'a, Dr. Galu, cari cu pucine exceptiuni aparare teatulu protocolulu.

Mai facunduse unele observari neesentiale, Escelenti'a Sa dlu presiedinte enuncio, ca protocolulu dupa cele propuse din partea mai multoru membrii stabilinduse ilu dechiara de verificatu.

Dlu dep. Babesiu observa, ca asia dara si cele ce s'aru hotaritu eri se se cetéscu si verifice. (Aceste ne punu la îndoiéla déca s'aru primitu or nu alegerile directe. R.)

Escelenti'a Sa dlu presiedinte aduce la ónoscinti'a congresului, ca a capatatu o hartia din partea Asociatiunii „Transilvani'a” pentu ajutorintia imprumutata. Escelenti'a Sa crede a fi facutu destulu requisitiunii acestei asociatiuni, pre care o reconóscu si insusi de fórtu folositorie si cu deosebire in priviti'a poporului nostru, déca se va da notaritatulu, cá dd. membrii, cari vreau se cunósca mai de aprópe staturile si organizatiunea acestei asociatiuni, se binevoiescu, a ceti harthile acestea.

Dupa incurgerea unei petitiuni prin d. dep. din partea comunei bisericesci din Clusiu, privitoria la ajutorarea ei din partea orasiului, Esc. Sa dlu presied. pune la ordinea dilei continuarea operatulu comisiunii de 27 si anume cap. III despre epitropiile parohiale.

Dlu deputatu Piposiu propune cá presidiulu se denuméscu o comisiune de doi membrii, care pre candu decurge deabateré se se insarcineze cu elaboratulu privitoriu la scóle si se reporteze apoi congresulu, ca-oi almintrea statutulu organicu nu aru fi completu, ci aru fi o res infecta, déca ar' remané partea privitorie la scóle afara.

Dlu dep. Gaetanu luandu cuventulu reflectéza la acestea, ca afla propunerea de nemotivata si propune, cá se se tréca la ordinea dilei (se trecé la ordinea dilei). Se primescu apoi §§ pana la 32 fara modificatiuni esentiale.

La § 32 face dlu dep. Mangiuca urmátorea propunere:

Dlu dep. Mangiuca: Présantite parinte mitropolitu si presiedinte, si on. congresu!

Spre a puté cu temeiu vorbi si dejudecá meritulu obiectulu: pentu participarea si a mireniloru in consistoriulu bisericescu, cu sfera de activitate in cause spirituale numite, dupa parerea mea este neincungituratu de lipsa a clarificata si cunósce ceva mai de aprópe: a) conceptulu numelu bisericu; b) causele spirituale (res spirituales) in cose cuprindu, si c) origin'a si istori'a institutulu numitu „consistoriu”.

Mare este dloru caus'a de sub întrebare, si gres se vede deslegarea ei.

Eu nu me rogu de domniele vóstre, se binevoiti, bu privire la insemnetatea cea mare a obiectulu, alu luá sub drépta si neamagita dejudecare, si a nu constringe absolutu in mesur'a timpulu si întrebările vitali ale bisericéi nóstre, cari déca se voru precipitá, si nu se voru deslegá dupa imperativele recentie ale timpulu, — potu avé dóra si urmari dureróse si daunóse pentu bisericu, a caroru responsabilitate nu credu, ca o va putea luá cineva asupra'si.

Eu dloru, me voiu nisúí pre catu se póte, si pre catu értu momentuositatea lucrulu, pre scurtu a dezvoltá meritulu obiectelor, dupa cum l'amu studiatu eu, si precum mi-amu formatu eu modest'a mea parere.

Anteu incepu cu biseric'a, si la întrebarea: ce este biseric'a? respundu: biseric'a este cuprinsulu, poporulu bisericescu si alu pretiloru; acést'a este definitiunea in întielesu strinsu.

In vechime au fostu pareri, cari de unii pontifici s'aru petrecutu si in codicele numitu: Dretulu canonicu, dupa cari pareri s'a afirmatu, cumca: preotulu este biseric'a.

Esc. Sa dlu presiedinte: Este principiu stabilitu in biseric'a nóstra, ca pre bisericu preotimea o face?

Dlu dep. Mangiuca: Spiritulu timpulu au devinsu acést'a greutate; inse acést'a intarize a purtat, si déca va mai fi ecistandu, pórtu in sine caracterulu timpuriloru agitati, si mai vechi,

in biseric'a lui Christosu, si eu cugetu, ca din acestu punctu de vedere se póte escuá cu atát'a mai vertosu, fiinduca prin sciintia, civilizatiune si cultura se vede a fi devinsa déjá acést'a greutate in bisericu, si astadi credu ca suntu unu totii convinsi, cumca aceea faimósa sentintia in bisericu: „Salus ecclesiae suprema lex esto”, dicu acést'a sentintia precum de multu s'aru si faoutu pre aiurea, trebue se se întregiescu asia: „Salus ecclesiae, idest populi ecclasiastici, suprema lex esto”, adica: Salutea óri fericirea bisericéi, va se dica a poporulu bisericescu, este cea mai de frunte, suprema lege. Si in acestu întielesu, credu eu ca ar' trebui oréndoite cause si afacerile nóstre bisericesci.

Mai departe trecu la: causele spirituale (res spirituales). Acestea suntu greude a le otári si defní, fiinduca canonistii, care au scrisu dreptulu canonicu chiamati fiindu spre acést'a, pana in diu'a de astadi inca nu suntu un'a, si iniielesi intre sine.

Unii canonisti, au introdusu si numitu cause spirituale astfelu de lucruri, despra cari nici la unu întieptu alu lomei, si nici la unu juris consulta nu se afla asia ceva; — dara si din sant'a Scriptura se vede a nu se puté rectificá. De ecsemplu: diecinéla (disma), care s'a datu la unele bisericu din imperati'a lui Christosu si vasele sacre din bisericu, cari la unii canonisti se numescu cause spirituale (res spirituales), ori aternatori (adhaerentes), aceea ce, dupa parerea mea, anevoié póte fi adeveratu.

Dara lumea póte se tréca si preste acesti'a cu crutiace, ca-oi suntu relative, si si ele pórtu caracterulu timpulu in care s'aru denumitu asia. Se crede, ca impartirea urmátoria in a) cause pure spirituale (res mere spirituales) si b) cause bisericesci (res ecclasiasticae) aru fi mai adeverata si salutaru. Dupa acést'a impartire se aru tiené a) de cause pure spirituale: 1. adeverulu credintiei; 2. predicarea cuventulu lui Ddiu; 3. administratiunea sacramentelor; 4. rugatiunile publice; 5. ceremoniele bisericesci; 6. servitiulu dóiescu; éra b) de cause bisericesci: 1. persónele preotiescu si trebile loru in întielesu strinsu; 2. disciplin'a preotiescu; 3. pedesele preotiescu; 4. causele matrimoniale; 5. patronatulu (oho!) averile bisericesci, si dóra mai altele.

In capetu trecu la: Originea si istori'a institutulu numitu consistoriu.

Asupra obiectulu acestui'a au fostu si suntu in bisericu controverse sciintifice de mare resultat de instructiune.

Sciintia critica se vede a se aplicá si deoide intr'acolo: 1. cumca institutulu consistoriu nu este de origine si dreptu divin; 2) cumca nu se póte dovedi nici din statulu republicei jidovescu, carea éra republica teocratica; 3. cumca nici din testamentulu nou nu se póte coindicá necesitate consistoriulu; 4. nici din doctrin'a si prac'a apostoliloru; 5. cumca nici apostolulu Pavelu nu au invetiastu despre necesitatea acestui institutu, precum vréu unii; 6. cumca consistoriulu nu parcede din judeciulu presbiteriloru; 7. dara nici din judeciulu episcopescu; 8. cu atát'a mai pucinu din sinodulu eparchialu.

Este lucru ónoscutu cumca inca in alu 2-lea seculu dupa Christosu, sub imperatulu Adrianu, se judecau trebile civile in judeciulu numitu „consistoriu” unde de regula presidea imperatulu; judecatoriul acestui judeciu se numeau „asesori”. Grecii au numitu acestu judeciu „Sinedriónu”, care numire se crede a purcede, din jidovescu Sanhedrin.

Dela acestu judeciu imperatescu numitu: „Consistoriu”, s'a imprumutatu numele si form'a consistoriiloru nóstre bisericesci, cari s'aru dezvoltatu istorice mai multu dupa dreptulu romanu, dara mai ca in specia dupa procedura (partea formaria) a acestui dreptu; pana candu din alu 12-lea seculu incependu s'a constituitu mereu si dreptulu canonicu in forma corespundietórie cerintiloru.

Imperatii judecau pre episcopi si clerici, precum si causele bisericesci, in consistoriele loru civile, precum au facutu inceputulu si primulu imperatu orestinescu Constantinu celu mare, care se numea pre sine episcopu dela Ddiu constituitu preste toti episcopii, spunendu episcopiloru se grigiéscu numai de trebile întieptórie ale ale bisericiloru; suntu unele marturii si in contra acestei afirmari, inse prac'a timpuriloru acelor'a dovedesce din eontra.

Pentru care amestecare a imperatulu Constantinu in trebi bisericesci l'au si certatu si ocaritu episcopulu din Cordub'a Spaniei. — Si

ou istoria a mana se póte dovedí, cumca in tóte imperatiele si in toti seculi, preonm in biseric'a orientului, asia si in acea a apusului, pana astadi nu au incetatu cert'a si pretensiunile — in mesura mai mare ori mai mica — de a participá si mireni in judeciile bisericesci; ba ce este mai multu, ne a pastratu istoria date, cumca au fostu timpu, inea inainte de reformatiunes protestantiloru, candu in unele state din Germani'a si in Franci'a preotimea laolalta ou mireni siede in consistoriu si judeca nu numai causele bisericesci, oi precum se vede si mirenesci; de unde apoi se au nascutu certa intre capii lumesci si bisericesci.

Si éoa astadi acésta intrebare de a participá si mireni in consistoriele bisericesci cá judecatori, la ordinea dilei, in acestu maritu congrasu.

Acést'a ar' fi dopa parere mea pre scurtu, originea si istoria consistorieloru, ca ci a desvoltá principiile aci enunciate pre largu nu me ingaduís timpulu si dóra nici locula. (Va urmá.)

Literae Fundationales.

(Capetu.)

§ XXIV. Posteaquam hac ratione, de curso temporis, unum capitale unius, vel duorum millionum florenorum in v. a. clerus et populus noster obtinebit — quod capitale omni anno proferret: quinquaginta, aut centum millia florenorum v. a., — eo omne studium et operam successores mei Metropolitae Albo-Julienenses cum suo presbyterio, sive capitulo, aut cum viris illustrioribus laicis convertent, ut in loco sedis metropolitanae — vel ubi magis opportunum, vel bonum videbitur — implorata, et exorata a SSima Sua caes. reg. et ap. Majestate facultate et altissima licentia, erigatur gymnasium nostrum Balasfalvense, ad realitatem, et dignitatem saltem unius academiae, si non etiam universitatis, in qua ex hac mea fundatione erigantur, et fundentur tres cathedrae — pro dilatandis scientiis paedagogicis — tres pro scientiis realibus — quatuor pro scientiis iudicialibus — duae pro oeconomiae — et duae pro philosophiae studiis, et alias cathedras pro studiis politechnicis etc. etc. — Huc accedent salaria et cathedrae professorum juris canonici, et disciplinae ecclesiae orientalis; professoris rituum et cantuum, instructricis puellarum — de quibus § IX. punctis 11. 12. et 13. superius actum est, — nec non etiam pro uno catecheta academico una fundabitur cathedra, — uno verbo successores mei Metropolitae cum suo presbyterio sive capitulo, et cum aliis illustrioribus viris laicis e natione nostra et confessione, quorum paternae sollicitudini et curae sapientique iudicio, et administrationi et dispositioni totum negotium (in quantum ego superius in hoc fundationali instrumento, nullam fecerim dispositionem, aut reformationem facturum sum) committo et concedo, ut pro necessitate rerum, et indigentia temporum, id quod optimum et maxime utile, et necessarium pro clero et natione esse iudicaverint, faciant, exaudita in tali casu semper prius opinione, si non omnium, saltem praecipuorum archi-diaconorum, et memorabilium aliquorum secularium etiam virorum ecclesiae nostrae, eminentioribusque in officiis publicis constitutorum — quorum sapienti consilio e proventibus huius fundationis suo tempore ea procurabunt, instituent, et fundabunt, quas magis necessaria, aut apta et idonea videbuntur ad provehendam in clero et natione nostra eminentiorem culturam, civilisationemque, ad promovendas omnigenas scientias, pulchrasque et utiles artes, atque religiositatem et moralitatem.

Proinde et salaria professorum, et quibus in hac §-o sermo est — atque pro temporum circumstantiis, et gravitate muneris, quod gesturi sunt, nec non pro fundationis viribus, — observato eo, ut imper pluribus negotiis et indigentis fundatio haec sufficiat, — puterunt mei successores Metropolitae Albo-Julienenses cum suo presbyterio, sive capitulo, adhibitis in consilium etiam e viris secularibus illustrioribus — prout superius dictum est — vel augere, vel minuire, vel attemperare et supplere.

§ XXV. Denominatio omnium professorum ex hac fundatione salaria percipientium, una cum collatione stipendiorum et pensionum, post mortem pertinebit exclusive ad successores meos Metropolitae Albo-Julienenses cum suo presbyterio sive capitulo — in sensu § VIII ae; — in de-

nominacione tamen professorum altiorum cathedrarum scientiarum profanarum, ut essent: professores philosophiae, professores scientiarum juridicarum, et politechnicarum et realium, semper adhibebitur consilium illustriorum et praecipuorum etiam virorum intelligentiae nationis romanae; salvo semper jure supremi patronatus, et supremae superinspeccionis SSmae Suae caes. reg. et ap. Majestatis, et excelsi Gubernii transilvanici, quoad hos ultimarios professores, juxta tenorem § I-ae, quo nomina horum taliter denominatorum professorum pro statu notitiae deferenda erunt.

§ XXVI. Aliquid addere, vel mutare, aut reformare in hac fundatione medio alterius testamentariae meae dispositionis, aut etiam oralis coram testibus faciendae declarationis, mihi — vita mea superstita — integrum jus, salvumque reservo.

§ XXVII. Quando quidem, experientia teste, bona immobilia, si in arrenda collocentur, non semel ingenti modo desolantur, et deteriorantur; bona immobilia fundationalia ex Spring domestice potius per aliquem rei oeconomiae provisorem, in cuius constitutione viri sanguine, vel affinitate mihi juncti, honesti et capaces semper praefertentur, administrantur; eonamque ex motivo testatus sum, dedi, donavique, et legavi pro instructione horum bonorum omnia mea pecora et pecudes, nec non omnia instrumenta oeconomica et vasa — prout superius in praefatione huius fundationis instrumenti specificatum et declaratum est, — ut illa bona facile et cum majori fructu, et emolumento domestice possint administrari, ita etiam sperari possit, ut eadem etiam uberiores proventus adferant, et a deterioratione, et desolatione immunita conserventur.

Quia vero haec bona magnum tenerarum, optimaque spei silvarum territorium complectantur; silvae vero in illa regione valde raras, et ideo magni praetii sint, et ideo horum bonorum silvae, si bene conservabuntur, suo tempore uberes proventus proferre valebunt.

Successores mei Metropolitae Albo-Julienenses cum suo presbyterio, sive capitulo, tamquam immediati patroni, ad administratores horum bonorum, sedulo curabunt, ut (excepto materiali, quod in inevitabilem necessitatem oeconomiae horum bonorum, ad erigenda sepimenta, vel ad alias necessitates, et in deputatum annum constituendi provisoria daretur) silvae intra spatium saltem quinquaginta annorum non excindantur nec pro pecunia vendantur, eo minus patiantur, ut illae, titulo melioris succrescentiae, securi rareficerentur, et quoquo titulo alio damnificentur, et devastentur; nam falsum principium eorum est, qui putant silvas per securim rarefactas celerius et melius crescere, cum quotidiana experientia doceat, quod perennes silvas, quae nunquam securim videntur, sed in summa densitate creverunt, natura ipsa eas — quantum eis expedit — rarefaciat; et ita tantum soleant in amoenam rectitudinem, et ad immensam altitudinem et crassitiam, quam saepe admiramur, exorescere; cum silvae, securi in tenera sua aetate rarefactae solummodo curvae et nonquam in desideratam rectitudinem, quoad aedificationem applicabiles essent, aut in eam altitudinem et crassitiam, quam a natura rarefactae silvae assueque solent, exurgant et crescant.

Ideo silvas serio prohibitas, et strictissime per silvarum custodes, et bonorum fundationum provisores, saltem intra spatium 50 annorum — prout superius dictum est — servabunt. Elapsa etiam hoc quinquaginta annorum spatio, expositae tantum necessitate augendorum proventuum, regulariter, tantum illas secabunt, et usuabunt, nec promiscue ex universis silvis, sed prius per aliquem geometram in partes sic dictas „tabulas silvanales“ sectas, ordine tantum, et per tabulas, omni anno, quantum necesse videbitur, secantur et usuantur.

Unice hac regulari manipulatione, et seriosa custodia, et nutritione, post longius tempus, haec silvae ad optimum statum perduci valebunt, et ita tantum sperare liceat, quod etiam fundationi aliquando uberes prolaturae sicut proventus, — cum si nunc in tenera sua aetate, per indiscretum usum, vel lucri causa excindi, devastarique patientur, penitus depraedabuntur, et extirpabuntur.

§ XXVIII. Et haec omnia ad majorem Dei gloriam, et Immaculatae Beatae semper Virginis, et omnium Sanctorum honorem, nec non in emolumentum ecclesiae et status, ad sublevandas pauperes praesbyterorum viduas, et ege-

nos, optimaque spei studentes, ad promovendam culturam et civilisationem, et religionem cleri et populi nostri, cedentem, irrevocabilem, et sub anathemate a nemine unquam infringendam, reformandam, aut immutandam fundationem hanc facere proprio et libero, alacrique animi mei motu constituens, et desuper hoc etiam literarium fundationale instrumentum, propria dextra conceptum, aliena tantum manu in purum descriptum, nonnullisque additamentis provisum, et locupletatum conficere, dare constitui; ideoque volo, ut hoc literarium fundationale instrumentum, semper, et ab omnibus, pro vero, authentico et reali, ac legali instrumento meo fundationali, in viginti octo §§-is inclusive complexo, agnoscat, et habeatur.

In cuius uberiorem fidem, Ego propriae manus et nominis mei subscriptione, et usuali parvo meo sigillo insignia familiae nostrae Sterca-Siulutianae, cum initialibus literis nominis et cognominis mei, prae se ferente, hoc fundationale instrumentum etiam munivi, roboravi, et confirmavi. — Datum Blasii, in residentia nostra archi-episcopali, die 23-a Aprilis 1861.

(L. S.)

ALEXANDER St. SULUCZ, m. p.

Aeppus et Metrop. Albo-Julienensis.

Pro testibus subscribunt, Blasii, die 9-a Novembris 1862.

Ioannes Fekete-Negruti m. p.

Canonicus cancellarius metrop.

Stephanus Manfi m. p.

Notarius consistorialis.

Simeon Popu Mathei m. p.

Archivarius metrop.

Codicillus I ad Testamentum fundationale die 23 Aprilis 1861 factum.

Bene notandum est: I quod Pensionum assignatio e mea fundatione in rationem viduarum Vicariorum, Archi-Diaconorumque et aliorum Presbyterorum applicanda, de quibus in Testamento fundationali pagina 11 § puncto 2, 3, 4, 5 et 6 specialiter mentio facta est, ita intelligenda veniat, ut si talis vidua e bonis defuncti sui viri tantos proventus annue habere non posset, ut adaequaret summam Pensionis puncto 2, 3, 4, 5 et 6 defixae, tunc usque ad hanc dictis punctis determinatam summam, quod de-esset e bonorum viri sui proventibus, suppleatur e fundatione hac. Exempli gratia; illa vidua, cui in hac fundatione assignantur annue 300 fl. si e reliquaria massa sui viri percipere et habere poterit annue 150 fl. purum proventum, tunc ei e hac mea fundatione adhuc applicabuntur annue 150 fl. v. a., ut habeat annue purum proventum trecentorum florenorum, et sic porro; integra pensionis summa e fundatione mea tantum iis viduabus applicabitur, quae a viro suo in statu valde paupere et sine omni provisione manserint; ideo semper antea erendus erit activus materialis status talis viduae, ut rite sciatur, quantum adhuc eidem e hac fundatione applicandum esset, ut determinatae memoratis punctis vidualis pensionis summam adaequaret.

II. Hoc quoque bene observandum erit, quod ex hac fundatione mea, viduabus talibus, tantum eo usque dari pensiones poterint, quousque fundatio Cleri pro deficientibus et viduabus Presbyterorum facta, ad eas vires pervenerit, ut viduae sacerdotum huius Archi-Dioecesis ex hac Cleri fundatione provideri pensionibus poterint.

Haec dispositio manu mea propria facta est.

Balasfalvae die 8-a Aprilis 1862.

ALEXANDER St. SULUCZ m. p.

Aeppus et Metrop. Albae-Jul.

Blasii Oct. (Computu publico.)

Ne tenemus de detoria a aduce la cunoscentia on. publicu venitulu balului tenuta in folosulu infiantiaedei scóle de scriama in 21 Sept. a. c. aduondu cu acésta ocazione respectuós'a nostra multumita acelu T. T. Domni, cari patrushi de interesulu nationale si de insemnataea scopolui defiptu, au concureu prin ofertulu loru la delaturaea unei necesitati atatu de adencu simtite de fiasore romanu adeveratu. —

De si balulu a fostu pucinu cercetatu, petrecerea inse a fostu cá nici candu de intima si cordiala.

Venitulu totalu e 77 fl. v. a., din cari subtragunduse spesele balului de 33 fl. 56 cr. v. a., remane venitu curatu de 43 fl. 44 cr. v. a.

In sér'a balului au incursu 58 fl. v. a. si anumitu:

DD. advöcatu Catona 2 fl. Bretter 1 fl. Pop'a Georgie si fam. 2 fl. Costande 1 fl. S. Mendl et fam. 2 fl. G. Muresianu din Turd'a 1 fl. P. Gram'a 1 fl. Vulcanu teologu absol. 1 fl. Benedek et fam. 2 fl. A. Molnaru 1 fl. Santu 1 fl. Fülep et Comp. 4 fl. G. Macaveiu oancelistu 1 fl. Profesorii: Alecs. Micu 1 fl. Ar. Boeriu 1 fl. Bas. Ratiu 1 fl. Petru Solomonu 1 fl. Beniaminu Popu 1 fl. Monteanu 1 fl. Moldovanu 1 fl. Dr. Ioane Ratiu 1 fl. G. Ratiu et fam. 2 fl. Bas. Crisianu 1 fl. Marinu 1 fl. Gedeonu Blasianu 1 fl. Canonici: Fekete-Negruti 5 fl. Basiliu Ratiu 1 fl. Alutanu v. g. 2 fl. Papfalvi 2 fl. Mihali 2 fl. DD. Demetriu Ratiu et fam. din Turd'a 2 fl. Germanu teologu abs. 1 fl. Molnaru jud. proc. et fam. 2 fl. T. Deacu v. rectoru 1 fl. Alecs. Neagoe 2 fl. Lud. Ciato 1 fl. Rev. I. Chirila canonicu 2 fl. Rev. A. Vestemianu can. 2 fl. Sum'a 58 fl. v. a.

S'au tramisu dela Fagarasiu prin P. O. D. G. László 12 fl. v. a. si anumitu:

Ilustr. D. capitano supr. I. Tamásy 1 fl. P. O. D. G. László presied. de tribunalu 1 fl. Advöcatu Arone Densuseanu 1 fl. Advöcatu I. Romanu 1 fl. Vicariu I. Antonelli 1 fl. Aesorele A. Pinciu 2 fl. Capitano Nic. Barbu 1 fl. Primu locot.: Lorentiu 1 fl. G. Popu 1 fl. Vicefiscalu I. Radu 1. Cancelistu N. Popu 1 fl. Sum'a 12 fl. v. a.

Dela O. D. locotenente pensionatu N. Siandrucu Ord'a 5 fl. D. advöcatu Nic. Gaetanu Aiudu 2 fl. Sum'a 7 fl. v. a.

Ofertele marinimóse cate voru incurge de sici inainte na vomu tiené de detória a le dá publicitatiei.

Dela Brasiovu s'au tramisu 6 fl. prin D. prof. I. M. Moldovanu. Dela dd. Ioane Sabadeanu 1 fl., Burbea 1 fl., Augustu Gram'a 1 fl., Radesiu 1 fl., George Dicu 1 fl., Traianu Muresianu 1 fl. — Deobligati

Alecsandru Neagoe, pres. comit.
Ludovicu Ciato, membru comit.

UNGARIA. Pest'a. (Dela dieta.) In siedint'a din 28 Oct. d. Andreiu Medanu presentá petitiunea inteligentiei romane a comitatului Solnoculu de midilocu, adresata dietei si prevediuta cu mai multe subscriptiuni, in care se cere deslegarea cauzei nationale catu de curendu pe temeulu libertatii, egalitatii si fratietatii, ceea ce crede si cere ei insusi impreuna cu toti deputatii romani de acelasu principiu, dimpreuna cu intréga natiune romana, si acésta se va poté intempla, déca camera va primi proiectulu facutu de deputatii romani si serbi, luandulu cá base pentru desbatere, ca natiunea romana din Ungari'a nu e multumita cu proiectulu comisiunei, ca-ce elu se privesce numai cá o ironia. Petitiunea se concrede comisiunei petitionaria, apoi se cetesce reportulu comisiunei in caus'a nationala, care e unu ce clasicu, incatu oetitorulu ar' trebui se jure, ca proiectulu comisiunei e atatu dedreptu, incatu e preste tó'a putint'i'a omenéaca, cá se nu multumésca nationalitatile, ér' pentru limb'a maghiara dice, ca a scutitu pana unde a pututu (?) drepturile naturali ale limbei oficiali, cá cum pentru alte natiuni n'aru fi dreptu naturalu dreptulu de limba!!! —

AUSTRIA INFER. Vien'a 29 Oct. Situatiunea o vedu vienesii mai insufletória de ingrigiari, decatu ce fú ea pana acuma; mo si bursa dede semne instinctive, cá cum starea lucrurilor ar' fi mai seriósa, decatu o poté depinge br. Beust in comisiunea pentru apararea tieriei, fiinduca ómenii oredu, ca Beust totu a trebuit se mai retiena si ceva reserva intru descrierea detaiata a situatiunei. Déca min. de esterne Beust, dupa cunoscutiele ce trebuie se le aiba, vede, ca impregiurarile suntu astfel de pregnante, incatu nu se retiene ale pune de factoru in calcululu seu; apoi totu trebui se fia impinsu de ceva plane, candu a propusu in comisiunea de aperare unu numeru de ostasi de 800 mii, motivandu necesitatea unui numeru asia mare de armata cu eventualitatea unui resbelu intre Prusi'a si Franci'a, adaugandu, ca scopulu e, pentrucá Austri'a se se aflé impunatória si cu

influintia pentru sustinerea paoei, si escusandu, ca Austri'a nu arméza pentrucá se se alature activa la vreo parte séu la alta, oi numai pentrucá se nu fia trasa in contra vointiei sale in actiune resbelica, adica cá se aiba putere a midiloc cá resbelulu se se localizeza.

„N. fr. Presse“ aduce o versiune mai aprofundata in cupinsulu cuventarei min. Beust asia: Br. Beust dise, — ca Austri'a se trudoase a sustiené pacea, inae acésta nu depinde dela bun'a ei vointia. Ea sustiene cu Franci'a si cu Angli'a cele mai bune relatiuni si sta si cu Itali'a pe pitioru amicabile, numai catu Itali'a n'are totudéna mana libera se póta face ce vre. Facia cu Prusi'a Austri'a se tiene de principiulu de a abnega orce politica de resbunare, inse nu se bucura din partea Prusiei totu de asemene politica si relatiuni. Si cu Rusi'a céroa Austri'a a sustiené relatiuni amicale, inse in ochii multora e o eróre neiertate a Austriei, ca cutéza a mai eesiste. Facia cu marea eventualitate de conflictu intre Prusi'a si Franci'a Austri'a trebuie se fia armata, atatu pentrucá se castige respectu neutralitatii sale, catu si spre a retiené pe alte poteri, care s'ar simti aplecate la atacu si se róga, ca ou privintie la acestu casu se primésca comisiunea acestu numeru de 800 mii fetiori. Apoi la observarea unui deputatu, ca Austri'a ar' fi silita a plati spesele aparatoriloru maghiari, responde cancelariulu Beust, ca se póte lesne intempla, cá chiaru aparatorii de tíera maghiari se intre mai anteu in actiune, pentrucá e unu lucru cunoscutu, ca Principatele dunarene suntu unu arsenalu mare? —

Cronica esterna.

Parisu 26 Oct. Cart'a ce s'a publicatu dice in introducerea sa: Crescere Prusiei n'a ruptu eelibrulu Franciei, care este violata de puteri independente, si ca prin armare n'are a se teme de nimene.

— Boletínulu „Monitorelu“ dice: Comitalu bulgaru, care si-a stabilitu propagand'a sa revolutiunarie in Bucuresei urméza intrigile sale. Puterile trebuie se urmeze a loru desvoltare cu activitate, veghiare si sollicitudine. Guvernulu otomanu este otaritu a se aptiené de orice mesare de provocare, dar' a infrange cu asprime orice inceroare.

Parisu 27 Oct. „Monitoriulu“ publica numirea a 32 siefi de batalióne si 6 siefi de escadrióne in guard'a nationale mobile din departamente. —

Rom'a 28 Oct. Se asecura, ca Pap'a a fostu insciintiatu de imp. Napoleonu, ca trupele franceesi au se se retraga in curendu. —

Madridu 27 Oct. Unu manifestu de adi alu guvernului conchide, considerandu tacearea junteloru asupra formeii viitórie a guvernului, cá favorabile monarchiei; dara, déca poporul ar' proclamá republió'a, noi vomu respectá decisiunea. — Pe piati'a eesecutiuniloru s'a arsu esiatodulu cá o manifestare contra pedepsei cu mórté.

Madridu 28 Oct. Prusi'a si Itali'a au recunoscutu guvernulu provisoriu. Nunciulu Papei a faoutu visita ministrului de esterne, tiendu unu limbagiu fórté conciliantu. — Guvernulu studiéza legea electorale pentru colonie; solutiunea castiunei sclavagiului va fi rezervata cortesiloru. —

Petriburgu 28 Oct. „Diariulu de Petersburg“ demonstra posibilitatea de a mantiené pacea, cu tóte ca se facu inarmari mari. Artiollulu sferisiasce amenintiaudu de a interveni si Rusi'a, déca Franci'a in resbelulu cu Prusi'a trecundu Renulu ar' acitiá miscarea polonéza. „Rom.“

Abreviatiiunle romane.

(Urmare.)

C.

C. — Caelius, Caesar, Caeco, Caia, Caius, calendae, calumnia, candidatus, capere, caput, carissimus, Carolus, carus, Carthago, castra, causa, Censor, centum, civis, civitas, clarus, clarissimus, cohors, comitalis, communis, condemnó, condita, confatus, consilium, Consul, Consularius, Cyrenae, Cyrenicus etc.

CA. M. — Caritas omu.

CARN. — Carnuntus.

C. B. — Cornus bonum.

C. C. — Clara séu clarissima civitas, clarissimae conjugii, calumniae causa, consilium cepit.

C. C. F. — Caius Caii filius.

C. C. S. — Colonia Claudiana Savariae.

C. D. — Comitialibus diebus.

CEN. — Censor, centuria, centurio.

CENS. PER. — Censor perpetuus.

CERTA. QINQ. ROM. CO. — Certamen quinquennale Romae conditum.

CH. — Cohors.

C. H. — Custos hortorum, séu custos heredum.

C. I. A. D. — Colonia Julia Augusta Dertona.

CIB. — Cibalis.

C. I. C. — Caius Julius Caesar.

CINER. B. M. — Cineribus bene merentis.

C. I. P. N. M. — aiurea se afla COL. IVL. PATERN. NARB. MART. — Colonia Julia Paterna Narbo Martius.

CL. séu CLA. — Clarus, Clarissimus Claudius.

C. L. I. COR. — Colonia Laus Julia Corinthus.

CL. V. — Clarissimus vir.

CLVS. — Clusium.

C. M. — Causa mortis.

COESAR. — Coesarea.

CN. — Cneus.

C. O. — Civitas omnis.

COH. — Cohors.

COLLEG. DENDROF. — Collegium dendroforum séu dendrophorum.

CO. M. OB. — Condata moneta Obriza, séu Constantinopoli moneta obsignata.

CON. — Conjux.

CONI. — Conjux.

CON. OB. — Conflatum Obrizum.

CONSENCAVTIO — in locu de Consecratio: — gresiala aflata intr'o moneta a lui Traianu.

COS. D. — séu COS. DES. — Consul designatus.

COS. ITER. ET TERT. De. — SIG. — Consul iterum et tertium designatus.

COS. TER. — Consul tertium.

COSS. — Consules.

COVINTVS. — in locu de Quintus.

C. R. — Civis romanus.

C. S. — Civis servatus séu servata.

C. S. H. — Communi sumptu heredum.

C. S. IP. — Caesar Imperator.

CVR. R. P. — Curator reipublicae.

CUS. CUM. Loc. H-S. ∞ D. Custodiam cum loco se. steris mille quingentis.

C. V. — Centumviri, Clarissimus vir. —

(Va urmá.)

Pensionatu de fete.

Dicasterialmente de mai multi ani concesionatu, éra acum de nou intogmitu.

In acestu pensionatu se primescu din 1-a Octóbre incependu fete in viptu si cuartiru in deplin'a ingrigire pe langa impartasirea instructiunii latite in limb'a maghiara, germana si franceza, ortografi'a, stilistic'a, aritmetic'a, istori'a, geografi'a, istori'a naturale si fisica, claviru, cantecu si tóte lucrurile de mana femeiesci usitate.

Doritorii de a asiediá ficile sale in acestu institutu voru binevoi a se adresá la proprietarés'a institutului in Clusiu strat'a podului Nr. 317, 1-a contignatiune. —

Clusiu in Septembrie 1868.

Josefin'a Schell

n. Desbordes.

3—3 g.

Ecsemplaria din Gazeta,

lipsa Nrii confiscati, se afla destule. — Se póte prenumera si dela 1. Oct. — Refuirea ???

Cursurile la bursa in 3. Nov. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 49 cr. v.
Augsburg	—	—	113 „ 75 „
London	—	—	115 „ 70 „
Imprumutulu nationalu	—	—	58 „ 15 „
Obligatiile metalice veohi de 5 %	—	—	59 „ 20 „
Actiile bancului	—	—	813 „ — „
„ creditului	—	—	243 „ 30 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 27. Oct. 1868:

Bani 70-75 — Marfa 71-25.